

सूचनाको हक सम्बन्धी ऐन २०६४ को दफा ५(३) बमोजिम तयार

गरिएको सूचनाको विवरण

२०८२/८३ को दोस्रो त्रैमासिक प्रतिवेदन
(कार्तिक, मंसिर र पौष)

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
सिंहदरवार, काठमाडौं

विषयसूची

१) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति:.....	1
२) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार.....	3
३) निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण:.....	5
४) कार्यविवरण तथा प्रदान गरिने सेवा.....	5
५) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने प्रमुख सेवाहरू	16
६) सेवा प्रदान गर्ने महाशाखा, शाखा र जिम्मेवार अधिकारी	16
७. सेवा प्राप्त गर्न प्रकृया र दस्तुर.....	17
८. निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी:.....	19
९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:.....	19
१०.सम्पादन गरेको कामको विवरण:.....	19
११. सूचना अधिकारीको नाम र पद:.....	20
१२. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची.....	20
१३. आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण:.....	22
१४.स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको वेबसाइटको विवरण:.....	22
१५. स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले सन्चालन गरेका कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन:	22
१७. अनुसूचि १- सम्पादन गरेका कामहरूको विवरण.....	22

१) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको स्वरूप र प्रकृति:

नेपालको संविधानले आधारभूत स्वास्थ्य सेवालाई प्रत्येक नागरिकको मौलिक हकको रूपमा स्थापित गरेको छ। देश संघीय शासन प्रणालीमा गइसकेकोले संघीय संरचनाको वस्तुगत धरातलमा आधारित रही गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवालाई सबै नागरिकको सर्वसुलभ पहुँचमा पुर्याउनु राज्यको दायित्व हो। संविधानबमोजिम राज्यका संघ, प्रदेश र स्थानीय तहले सम्पादन गर्ने कार्यहरूको एकल तथा साझा अधिकार सूची, नेपाल सरकारका नीति तथा कार्यक्रमहरू, नेपालले विभिन्न समयमा गरेका अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धता अनुरूप कार्य गर्दै आएको छ। संस्थागत रूपमा नेपालमा वि.स. १९९० देखि औपचारिक रूपमा स्वास्थ्य सेवा विभागको स्थापना भइ स्वास्थ्य क्षेत्रमा नयाँ विषयहरूको प्रवेशलाई एकीकृत गरी संचालनका लागि वि.सं. २०११ सालमा स्वास्थ्य मन्त्रालयको स्थापना भए पश्चात विभिन्न संरचनागत सुधार गर्दै देशभरी स्वास्थ्य सेवा प्रवाहलाई निरन्तरता दिइरहेको छ।

नेपालको संविधानले स्वास्थ्यलाई मौलिक हकको रूपमा अङ्गीकार गर्दै प्रत्येक नागरिकलाई राज्यबाट आधारभूतस्वास्थ्य सेवा निःशुल्क प्राप्त गर्ने मौलिक हकको प्रत्याभूति गरेको छ। स्वास्थ्य सेवामा सबैको समान पहुँचको व्यवस्था गर्ने, कसैलाई पनि आकस्मिक स्वास्थ्य सेवाबाट वञ्चित नगरिने, प्रत्येक व्यक्तिलाई आफ्नो स्वास्थ्य उपचारको सम्बन्धमा जानकारी पाउनेहकको व्यवस्था गरेको छ। साथै नागरिकलाई स्वस्थ बनाउन राज्यले स्वास्थ्य क्षेत्रमा लगानी बृद्धि गर्दै गुणस्तरीय तथा सर्वसुलभ स्वास्थ्य सेवामा समान पहुँच बढाउँदै सबैको स्वस्थ जीवन प्रत्याभुत गरी दिगो बिकास सुनिश्चित गर्नु पर्ने दायित्व रहेको छ। यसैगरी तीनै तहले सम्पादन गर्ने कार्यहरूकोसूची, नेपाल सरकारकासान्दर्भिक विद्यमान नीतिहरू, नेपालले विभिन्न समयमा गरेको अन्तर्राष्ट्रिय प्रतिबद्धताहरूलाई कार्यान्वयन गर्न विभिन्न ऐन तथा नीतिगत व्यवस्था र सो अनुरूप कार्यक्रमहरूलाई सञ्चालन गर्दै आएको छ। विशेषगरी राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति २०७६ अनुरूप देहायको सोच, नीति, उद्देश्यहरू तय गरी सो अनुरूप कार्य गर्ने लक्ष्य राखेको छ।

१.२ भावी सोच

स्वस्थ तथा सुखी जीवन लक्षित सजग र सचेत नागरिक ।

१.३ ध्येय

साधन स्रोतको अधिकतम एवं प्रभावकारी प्रयोग गरी सहकार्य र साझेदारीमार्फत नागरिकको स्वास्थ्यसम्बन्धी मौलिक अधिकार सुनिश्चित गर्ने ।

१.४ लक्ष्य

संघीय संरचनामा सबै वर्गका नागरिकका लागि सबै सामाजिक न्याय र सुशासनमा आधारित स्वास्थ्य प्रणालीको विकास र विस्तार गर्दै गुणस्तरीय स्वास्थ्य सेवाको पहुँच र उपभोग सुनिश्चित गर्ने ।

१.५ उद्देश्यहरू

- १) संविधानप्रदत्त स्वास्थ्यसम्बन्धी हक सबै नागरिकले उपभोग गर्न पाउने अवसर सिर्जना गर्नु ।
- २) संघीय संरचनाअनुरूप सबै किसिमका स्वास्थ्य प्रणालीलाई विकास, विस्तार र सुधार गर्नु ।
- ३) सबै तहका स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने सेवाको गुणस्तरमा सुधार गर्दै सहज पहुँच निश्चित गर्नु ।
- ४) अति सीमान्तकृत वर्गलाई समेट्दै सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा पद्धतिलाई सुदृढ गर्नु ।
- ५) सरकारी, गैर-सरकारी तथा निजी क्षेत्रसँग बहुक्षेत्रीय साझेदारी, सहकार्य तथा सामुदायिक सहभागितालाई प्रबर्द्धन गर्नु ।
- ६) नाफामूलक स्वास्थ्य क्षेत्रलाई सेवामूलक स्वास्थ्य सेवामा रूपान्तरण गर्दै जानु ।

२) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको काम, कर्तव्य र अधिकार

नेपाल सरकार (कार्य विभाजन) नियमावली, २०७४ अनुसार स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले सम्पादन गर्नुपर्ने कार्यहरू निम्न बमोजिम रहेका छन्:

- १) स्वास्थ्य तथा पोषणसम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड,
- २) राष्ट्रिय स्तरमा प्रवर्द्धनात्मक, प्रतिकारात्मक, उपचारात्मक, पुनर्स्थापनात्मक र निवारणात्मक सम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड,
- ३) स्वास्थ्य सम्बन्धी प्राज्ञिक, व्यवसायिक र पेसागत संघ, संस्थासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड,
- ४) राष्ट्रिय तथा केन्द्रीय अस्पताल, स्वास्थ्य प्रतिष्ठानहरूको स्थापना, सञ्चालन र नियमन,
- ५) नर्सिङहोम लगायतका स्वास्थ्य संस्था स्थापना तथा सञ्चालनसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,
- ६) अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाको प्रत्यायन,
- ७) विशिष्ट सेवा प्रदायक अस्पतालसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,
- ८) औषधि, स्वास्थ्य सामग्री तथा स्वास्थ्य प्रविधिको उत्पादन र विकास, सञ्चय, विक्री वितरण, अन्तिम विसर्जन सम्बन्धी गुणस्तर मापदण्ड र नियमन,
- ९) आयुर्वेदिक यूनानी, आम्ची, होमियोप्याथिक, प्राकृतिक चिकित्सा लगायतका परम्परागत स्वास्थ्य उपचार सेवासम्बन्धी नीति, कानून र मापदण्ड,
- १०) सर्ने र नसर्ने रोग रोकथाम तथा नियन्त्रणसम्बन्धी नीति तथा मापदण्ड,
- ११) अन्तर्राष्ट्रिय स्वास्थ्य नियमन,
- १२) स्वास्थ्य बीमा तथा सामाजिक स्वास्थ्य सुरक्षा,
- १३) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या क्षेत्रको मानवश्रोत विकास र व्यवस्थापन,
- १४) स्वास्थ्य सेवा तथा वस्तुको शुल्कसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,
- १५) औषधि निगरानी र नियमन

- १६) औषधि खरिद तथा आपूर्तिसम्बन्धी नीति, कानून, मापदण्ड र नियमन,
- १७) अति आवश्यक स्वास्थ्य सामग्री (खोप र परिवार नियोजन साधन) आपूर्ति र व्यवस्थापन,
- १८) स्वास्थ्य विज्ञानसम्बन्धी अध्ययन र अनुसन्धानसम्बन्धी मापदण्ड,
- १९) जडीबुटी, जान्तव र खनिज (हर्वल, एनिमल र मिनरल) को औषधीय अनुसन्धान,
- २०) स्वास्थ्य सूचना प्रणाली व्यवस्थापन र स्वास्थ्य लेखा पद्धति,
- २१) राष्ट्रिय एवं अन्तराष्ट्रिय चासोका जनस्वास्थ्य समस्याको निगरानी,
- २२) आधारभूत स्वास्थ्य सेवा र क्षेत्रको मापदण्ड,
- २३) विभिन्न तहमा आवश्यक पर्ने स्वास्थ्य सेवा राष्ट्रिय प्रोटोकल,
- २४) राष्ट्रिय रिफरेन्स प्रयोगशाला र परीक्षण केन्द्रको स्थापना, सञ्चालन र नियमन,
- २५) स्वास्थ्य पर्यटन प्रवर्द्धनसम्बन्धी समन्वय,
- २६) जनस्वास्थ्य सम्बन्धी आपतकालीन अवस्था, स्वास्थ्य क्षेत्रमा विपद र महामारी व्यवस्थापन,
- २७) आपतकालीन अवस्थाका लागि औषधी तथा औषधीजन्य सामग्रीको मौज्दात (बफरस्टक) व्यवस्थापन,
- २८) आकस्मिक स्वास्थ्य सेवा प्रवाह तथा रिफरल पद्धतिको विकास,
- २९) जनसंख्या, बसाइसराइ, परिवार नियोजन, मातृशिशु कल्याण, प्रजनन स्वास्थ्यसम्बन्धी राष्ट्रिय नीति, कानून, मापदण्ड,
- ३०) राष्ट्रियस्तरमा जनसंख्यासम्बन्धी अध्ययन, अनुसन्धान एवं प्रक्षेपण सूचना प्रणाली,
- ३१) बसाइसराइ सर्वेक्षण तथा स्थिति विश्लेषण,
- ३२) स्वास्थ्यजन्य सरसफाइ तथा स्वच्छतासम्बन्धी नीति र मापदण्ड,
- ३३) मन्त्रालयसम्बन्धी राष्ट्रिय अन्तराष्ट्रिय संघ संस्थासंग सन्धि, सम्झौता, अभिसन्धि, सम्पर्क र समन्वय,

३४) मन्त्रालयसम्बन्धी सार्वजनिक संस्थान, प्राधिकरण, समिति, प्रतिष्ठान, कम्पनी आदिको सञ्चालन र नियमन,

३५) मन्त्रालयको विषयक्षेत्रसंग सम्बन्धित सेवा, समूह र उपसमूह सञ्चालन ।

३) निकायमा रहने कर्मचारी संख्या र कार्य विवरण:

- स्थायी कर्मचारी दरबन्दी संख्या: १०६
- सेवा करारबाट काम गराउने कर्मचारी संख्या: ४०
- जम्मा कर्मचारी संख्या (सेवा करार समेत) : १४६

४) मन्त्रालयका नियकायहरूको कार्यविवरण तथा प्रदान गरिने सेवा

१. नीति, योजना, तथा अनुगमन महाशाखा

१.१. नीति तथा योजना शाखा:

स्वास्थ्य सम्बन्धी संघीय, प्रादेशिक तथा स्थानीयतहका अल्पकालीन तथा दीर्घकालीन नीति, रणनीति, योजना, निर्देशिका, मार्गदर्शन, प्रोटोकल तर्जुमा गर्ने ।

नीति कार्यान्वयन, नीतिको मूल्याङ्कन र नीति विश्लेषण गर्ने ।

- असङ्क्रमणीय रोग निदान तथा उपचारका लागि स्थापना भएका विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाबीचसमन्वय कायम गरी उपयुक्त नीति तयार गर्ने ।
- अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति तथा अनुगमन मूल्याङ्कन खाका तर्जुमा गर्ने ।
- आवधिक तथा वार्षिक योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा र कार्यान्वयनको मार्गनिर्देशन तयार गर्ने ।
- स्वास्थ्य सुधार नीतिहरूको विकास गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका प्रतिष्ठान, परिषद्, समिति परिचालन सम्बन्धमा आवश्यक नीति तथायोजना तर्जुमा गर्ने ।

- स्वास्थ्य क्षेत्र मानव संसाधन सम्बन्धी दीर्घकालीन, मध्यकालीन तथा अल्पकालीन नीति, योजना तथा कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- स्वास्थ्य सुधार नीतिहरूको विकास गर्ने ।
- मन्त्रालय तथा अन्तर्गतका कार्यालयहरूको साधारण तथा विकास बजेट तर्जुमा गर्ने, गराउने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको लागि आवश्यक पर्ने जग्गा, भवन, फर्निचर, मेशिनरीऔजार, उपकरण, सञ्चार साधन सवारी साधन लगायतका भौतिक साधनहरूको योजना तथा आपूर्ति व्यवस्थापन नीति तर्जुमा गर्ने ।
- जडिबूटी संरक्षण, संवर्धन, प्रवर्धन र गुणस्तरीय आयुर्वेद औषधी उत्पादन र नियमनका लागि नीति तर्जुमा गर्ने ।
- आयुर्वेद विभाग र सो अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरू तर्जुमा गर्ने ।
- जनसङ्ख्या सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा गर्ने ।
- बसाइँसराइ सम्बन्धी नीति, योजना र कार्यक्रमको तर्जुमा गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्र सुधारका लागि वैकल्पिक वित्तीय व्यवस्थापन गर्ने ।
- आर्थिक अध्ययन, अनुसन्धान, नीतिगत तथा कार्यगत अध्ययन गर्ने ।
- स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको आर्थिक मूल्याङ्कन, लागत प्रभावी लागत लाभविश्लेषण
- र लागत उपयोगिता विश्लेषण गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा प्राप्त हुने वैदेशिक सहायताको उपयोग क्षमताको अध्ययन गर्ने ।
- वैदेशिक सहायताबाट सञ्चालित तथा कार्यक्रमको विश्लेषण र स्वीकृत गर्ने ।
- हेल्थ फाइनान्सिङ तथा राष्ट्रिय स्वास्थ्य लेखा सम्बन्धी नीति रणनीति तयार गरि लागु गर्ने ।

१.२. अनुगमन तथा मुल्यांकन शाखा

- स्वास्थ्य कार्यक्रमहरू सञ्चालन पश्चात जनतामा परेको, प्रभाव मूल्याङ्कनको लेखाजोखा गर्ने ।

- मन्त्रालय र अन्तर्गत सरकारी, गैरसरकारी, अर्धसरकारी तथा समितिहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको अनुगमन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- अनुगमन तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी नीति तथा अनुगमन मूल्याङ्कन खाका तर्जुमा गर्ने र लागू गर्ने ।
- कार्यक्रमहरूको तुलनात्मक विश्लेषण गरी मितव्ययिता, कार्यक्षमता तथा प्रभावकारिता ल्याउनका लागि आयोजनालाई पृष्ठपोषण दिने ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्यक्रमहरू तथा प्रगतिहरूको विश्लेषण गर्ने ।
- विभिन्न दातृ निकाय बीच कार्यक्रम योजना, बजेट तर्जुमा, समीक्षा र मूल्याङ्कन गर्ने कार्यमा समन्वय गर्ने ।
- स्वास्थ्य सूचकहरूको विकास र समीक्षामा सहयोग गर्ने ।
- आधारभुत स्वास्थ्य सेवाको बारेमा अध्ययन र अनुसन्धान गर्ने ।
- स्वास्थ्य सम्बन्धि आवश्यक अध्ययन, अनुसन्धान गर्ने ।
- नयाँ स्वास्थ्य कार्यक्रमहरूको पाइलट टेष्ट र कार्यगत अनुसन्धान गर्ने गराउने ।
- प्रदेशस्तरतहबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको मासिक, चौमासिक र वार्षिक समीक्षा गर्न सहजिकरण गर्ने ।

१.३. चिकित्सा सेवा, शिक्षा तथा अनुसन्धान शाखा

- स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, शिक्षण संस्था तथा अस्पताल लगायत प्राविधिक शिक्षालयहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्र अन्तरगतका विभिन्न विधाहरूमाहुने अध्ययन र अनुसन्धानको लागि समन्वय गर्ने
- मेडिकोलिगल सम्बन्धि नीति, नियम, पूर्वाधार तथा कार्यक्रमहरू तयार गरि लागू गर्ने ।
- सरकारी अस्पताल, निजी स्वास्थ्य संस्था, मेडिकल कलेज, प्रयोगशाला सेवा, रेडियोलोजी र ईमेजिङ सेवा सञ्चालन र व्यवस्थापन सम्बन्धी नीतिगत विषयमा समन्वय गर्ने ।

१.४. आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शाखा

- जडिबूटी संरक्षण, संवर्धन, प्रवर्धन र गुणस्तरीय आयुर्वेद औषधी उत्पादन र नियमनका लागि नीति तर्जुमाका लागि सम्बन्धित निकायहरूसँग समन्वय गर्ने ।
- विभाग र सो अन्तर्गत सञ्चालित कार्यक्रमहरूको योजना तर्जुमा समन्वय र सहयोग गर्ने ।
- आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा सेवा प्रवाह गर्ने संस्थाहरूको तथ्यांक अध्यावधिक गर्ने ।

२. गुणस्तर मापन तथा नियमन महाशाखा:

२.१. गुणस्तर, मापदण्ड तथा नियमन शाखा

- सरकारी अस्पताल, निजी नर्सिङ होम र अस्पताल लगायतका स्वास्थ्य संस्थाहरू, मेडिकल कलेज, वैकल्पिक चिकित्सा, आयुर्वेद, प्रयोगशाला, रेडीयोलोजी तथा ईमेजीङ सेवा लगायतका सेवाहरूको मापदण्ड निर्धारण तथा कार्यान्वयनको अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदत्त सेवाको गुणस्तर मापन र पृष्ठपोषण गर्ने ।
- स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदान गरिने स्वास्थ्य सेवाको प्रभावकारिता अध्ययन तथा मूल्याङ्कन गर्ने
- औषधि व्यवस्था सम्बन्धी नीति तथा गुणस्तर निर्धारण गर्ने ।
- सरकारी तथा निजी क्षेत्रबाट प्रवाहित स्वास्थ्य सम्बन्धी सेवाहरूको गुणस्तर निर्धारण, गुणस्तर नियमन ।
- मापन मापदण्ड निर्धारण गरी सो को कार्यान्वयन भए नभएको लेखाजोखा गर्ने
- स्वास्थ्य संस्था स्थापना, सञ्चालन तथा स्तरोन्नति मापदण्ड सम्बन्धी निर्देशिका
- औषधि व्यवस्था विभाग र अन्तर्गतको नीतिगत विषय, आयुर्वेद औषधालय, चिकित्सा सम्बन्धी मापदण्ड तयार पार्ने
- स्वास्थ्य संस्थाहरूबाट प्रदत्त सेवाको गुणस्तर मापन गर्ने ।
- आयुर्वेद औषधालय, चिकित्सा सम्बन्धी मापदण्ड तयार गर्ने ।
- सरकारी तथा निजी संस्थाहरूबाट संचालित आयुर्वेद तथा वैकल्पिक स्वास्थ्य संस्थाबाट प्रदान गरिने सेवाको प्रभावकारीताको अनुगमन तथा निरीक्षण तथा आवश्यक मागदर्शन ।
- अस्पताल सेवा सञ्चालन सम्बन्धी मापदण्ड निर्धारण तथा कार्यान्वयनको व्यवस्था गर्ने ।

- मन्त्रालय र अन्तर्गतका अस्पताल लगायतका निकायमा प्रयोगमा आउने भौतिक सामग्रीहरूको मापदण्ड निर्धारण तथा कार्यान्वयन मार्गदर्शन सम्बन्धि कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गत सरकारी, गैरसरकारी, अर्धसरकारी तथा समितिहरूबाट सञ्चालित कार्यक्रमहरूको सामयिक निरीक्षण गर्ने ।
- अस्पतालको मेशिनरी औजार तथा भौतिक व्यवस्था सम्बन्धमा आवश्यक मापदण्ड निर्धारण र नियमन गर्ने ।
- अन्तराष्ट्रिय स्वास्थ्य नियमन (International Health Regulation) सम्बन्धि कार्य गर्ने ।

२.२. सूचना प्रविधि शाखा

- स्वास्थ्य क्षेत्रमा नयाँ एवम् प्रभावकारी सूचना प्रणाली प्रविधि अनुसन्धान गरि स्थापित गर्ने ।
- टेलि मेडिसिनलाई दुर्गम क्षेत्रहरूमा स्थापित र सुदृढ गर्दै जाने ।
- ई हेल्थ, एम हेल्थ जस्ता प्रविधिहरू स्थापित गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा विधुतिय सु-शासन पद्धती स्थापित गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका सम्पूर्ण संस्थाहरूको स्वामित्वमा रहेको भौतिक सम्पत्तिको एकीकृत केन्द्रीय अभिलेख तयार गर्ने ।

३. जनसंख्या व्यवस्थापन तथा सूचना महाशाखा

३.१. जनसंख्या व्यवस्थापन तथा सूचना शाखा

- जनसङ्ख्या तथा बसाइँसराइ सम्बन्धी नीति, ऐन, नियम, योजना र कार्यक्रम तर्जुमा एवं कार्यान्वयन गर्ने ।
- जनसङ्ख्या नीति, निर्माण, निर्देशिका तर्जुमा र समन्वय गर्ने ।
- जनसङ्ख्या विषयका अध्ययन तथा अनुसन्धान, सर्भेक्षण एवं विश्लेषण गर्ने ।
- जनसङ्ख्या सम्बन्धी अन्तराष्ट्रिय सभा सम्मेलनबाट पारित प्रस्ताव तथा कार्य योजनाहरू कार्यान्वयन र समन्वय गर्ने ।
- जनसङ्ख्या व्यवस्थापन सूचना प्रणाली विकास र समन्वय गर्ने ।

- बसाइँसराइ सम्बन्धी कार्यक्रमहरूको तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन गर्ने ।
- प्रजनन, मृत्यु, विवाह र बसाइँसराइ आन्तरिक)/बाह्य जस्ता जनसङ्ख्याका विविध (पक्षहरूमादीर्घकालीन, आवधिक वा वार्षिक कार्यक्रमहरू तर्जुमा कार्यान्वयन, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्ने ।
- जनसङ्ख्याको वृद्धिदर, प्रजनन, मृत्युदर आदि जनसाङ्ख्यिक सूचनाहरू, पाठ्यपुस्तक तथा सूचना सामाग्रीहरूको व्यवस्थापन गरी नीति तथा कार्यक्रम निर्धारण गर्ने र आवश्यकता अनुसार अनुमान एवं प्रक्षेपण लगायतका अन्य विषयका कार्य गर्ने ।

३.२. लैंगिक समता तथा सामाजिक समावेशिकरण शाखा

- स्वास्थ्य क्षेत्रका लागि विभिन्न तहमा निर्माण गरिने नीति तथा कार्यक्रमहरूलाई जेसी संवेदनशिल बनाउन आवश्यक समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रमा जेसीलाई संस्थागत गर्ने ।
- स्वास्थ्य क्षेत्रका वार्षिक कार्यक्रम तथा बजेटलाई जेसी उत्तरदायी बनाउन मन्त्रालय तथा विभागमा आवश्यक सहजीकरण / सहयोग गर्ने ।
- जेसी सम्बद्ध कार्यक्रमहरूको तर्जुमा तथा कार्यान्वयन, समन्वय, अनुगमन तथा मूल्याङ्कन गर्नेलगायतका अन्य विषयका कार्य गर्ने

४. स्वास्थ्य समन्वय महाशाखा

४.१. प्रादेशिक तथा स्थानीय स्वास्थ्य समन्वय शाखा

- कार्य बिस्तृतीकरण बमोजिम प्रदेश तथा स्थानीय तहमा स्वास्थ्यका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्न आवश्यक समन्वय सहजीकरण तथा प्रावीधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहको स्वास्थ्यको सम्पर्क इकाइको रूपमा कार्य गर्ने ।

- स्वास्थ्य क्षेत्रमा कार्यरत मानव संसाधनको अभिलेख राख्ने । मानव संसाधनको आवश्यकताको प्रक्षेपण र मानव संसाधनको विकास सम्बन्धी नीति तथा योजना तर्जुमा सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- स्वास्थ्य सेवा प्रवाहमा संलग्न सबै निकायहरूको मानव संसाधन सम्बन्धी सूचना व्यवस्थापन गर्ने
- स्वास्थ्य क्षेत्र मानव संसाधन सम्बन्धी सूचनाको सङ्कलन, प्रशोधन, विश्लेषण, वितरण, संरक्षण, अद्यावधिक, उपयोग तथा प्रकाशन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- स्वास्थ्य मानवश्रोतको स्तर निर्धारण, जनशक्ति परिचालन, सेवा शर्त सुविधा सम्बन्धमा आवश्यक अध्ययन अनुसन्धान तथा विश्लेषण गर्ने ।
- स्वास्थ्य मानवश्रोत सम्बन्धितालिम, उत्प्रेरणा तथा वृत्ति विकास सम्बन्धि योजना तर्जुमा सम्बन्धि कार्य गर्ने ।
- विभिन्न स्वास्थ्य संस्थाहरूमा स्वास्थ्य मानव श्रोतको सेवा प्रभावको निरीक्षण अनुगमन गरी आवश्यक मार्गनिर्देशन सम्बन्धि कार्य गर्ने ।
- स्वास्थ्य मानव श्रोतको लागि तालिम आवश्यकता पहिचान गर्ने ।

४.२. बहुक्षेत्रीय समन्वय शाखा

- बहुपक्षीय सरोकार राख्ने निम्न लिखित विषयवस्तुका सम्बन्धमा सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरी आवश्यक कार्य सम्पादन गर्ने ।
- पोषण
- कृषी क्षेत्र
- लाईभस्टक क्षेत्र
- महिला तथा बालबालीका क्षेत्र
- वातावरणीय स्वास्थ्य, खानेपानी, सरसफाई एवं खाद् पदार्थ
- प्रदुषण तथा विषादी नियन्त्रण एवं औद्योगिक, पेशागत तथा आप्रवासीको स्वास्थ्य

- सडक दुर्घटना
- विद्यालय स्वास्थ्य
- आपतकालीन अवस्थाको व्यवस्थापन तथा सञ्चालन
- सुक्ष्मजिव निरोधक प्रतिरोध रोकथाम
- श्रम तथा वैदेशिक रोजगारको लागि जानेहरुको स्वास्थ्य
- स्वास्थ्य पर्यटन आदि
- स्वास्थ्य सम्बन्धी कार्य गर्ने विभिन्न राष्ट्रियस्तरका गैर सरकारी संघ संस्थाहरु संग समन्वय कायम गर्ने ।

४.३.विकास, सहायता समन्वय शाखा

- अन्तर्राष्ट्रिय संघसंस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।
- वैदेशिक श्रोतको प्रभावकारी परिचालन र उपयोग गर्ने ।
- अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्थाहरु परिचालन तथा समन्वय गर्ने ।
- वैदेशिक छात्रवृत्ति, तालिम, अध्ययन भ्रमणमा मनोनयन गर्ने ।
- नेपाल सरकार र विदेशी संस्थाबीच भएको सम्झौता बमोजिम कर, भंसार छुट लगायतका अन्य विषय कार्य गर्न ।

४.४. सार्वजनिक सूचना समन्वय शाखा

- सञ्चार व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- गुनासो व्यवस्थापन सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट सूचनाहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने ।
- मन्त्रालयका आधिकारिक धारणाहरुको सार्वजनिकीकरण सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालयका काम कारवाहीहरुको पारदर्शीता लगायत सम्बन्धित अन्य कार्यहरु गर्ने ।

५. प्रशासन महाशाखा

५.१. कर्मचारी प्रशासन शाखा

- आवश्यक जनशक्तिको दरवन्दी सिर्जना, नियुक्ति, सरुवा, पदस्थापना तथा बढुवा सम्बन्धि कार्यगर्ने
- मन्त्रालय अन्तर्गत कर्मचारीको श्रेणी र तहगत दरवन्दी विवरण तथा कर्मचारी अभिलेख राख्ने।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका कर्मचारीहरूको कार्यविवरण, कार्यसम्पादन, तालिम, विदा तथा अवकाश तथा विभागीय कारवाही गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतको सङ्गठनात्मक संरचना प्रशासन सुधारका कार्यहरू गर्ने ।
- कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन सम्बन्धी मूल्याङ्कनको अभिलेख तथा व्यवस्थापन गर्ने।
- स्वास्थ्य सेवाका विभिन्न पदको बढुवाको लागि सचिवालय सम्बन्धी कार्य गर्ने।
- स्तरवृद्धि सम्बन्धी कार्य गर्ने ।
- मानव संसाधन सूचना केन्द्रमा प्रविष्ट भएका पत्रको व्यक्तिगत फाइलमा अद्यावधिक गर्ने।
- लामो अवधिका विदा तथा कारवाहीहरूको अभिलेख राख्ने।
- अधिकृतस्तरका कर्मचारीहरूको व्यक्तिगत फाइल अद्यावधिक गर्ने।
- मन्त्रालय अन्तर्गत सामान्य प्रशासन समूहका कर्मचारीहरूको सुपरीवेक्षण, अभिलेख, कार्य सम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने।

५.२. आर्थिक प्रशासन शाखा

- आर्थिक योजना तथा सघीय आर्थिक प्रशासन नीति अनुसार कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतको वित्तिय नीति तर्जुमा, बजेट, मन्त्रालयको केन्द्रीयस्तरको लेखा अन्तर्गत वार्षिक विनियोजन बाँडफाँड सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतको लागि विनियोजित बजेटको निकासा, खर्च, लेखाङ्कन तथा प्रतिवेदन र लेखापरीक्षण सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने, गराउने ।
- तर्जुमा, बजेट कार्यान्वयन, लेखापरीक्षण तथा बेरुजु फछ्छोट, आर्थिक अनुशासन पालनासम्बन्धी कार्य गर्ने ।

- मन्त्रालयको आन्तरिक बजेट सञ्चालन गर्ने ।
- केन्द्रीय लेखा, लेखाप्रणाली तथा आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली व्यवस्थापन गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गतका छुट्टै ऐन र नियम अन्तर्गत स्थापना भएका प्रतिष्ठान, परिषद्, समितिहरूको आर्थिक प्रशासन नीति, निर्देशन, नियन्त्रण तथा समन्वय सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- नेपाल सरकारको आर्थिक प्रशासन र वित्तीय व्यवस्थापन सम्बन्धी विषयका कार्य गर्ने ।
- मन्त्रालय अन्तर्गत लेखा समूहका कर्मचारीहरूको सुपरीवेक्षण, अभिलेख, कार्यसम्पादन मूल्याङ्कन गर्ने ।

५.३. कानून शाखा

- संघीयता कार्यान्वयनको क्रममा स्वास्थ्यसंग सम्बन्धित आवश्यक ऐन, नियमावलीहरू तर्जुमा एवम् परिमार्जन गर्ने ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहमा आवश्यक ऐन, नियमावलीहरू तर्जुमा गर्न सहजिकरण गर्ने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूको क्रियाकलाप सञ्चालनमा आवश्यक पर्ने ऐन नियम तथा विनियम तर्जुमा गर्ने, कार्यान्वयनको अनुगमन र कानूनी बाधा अड्चन फुकाउने सरसल्लाह दिने ।
- मन्त्रालय र अन्तर्गतका निकायहरूलाई आवश्यक पर्ने कानूनी राय सुझाव दिने ।
- मन्त्रालयसंग सम्बन्धित सरकारी मुद्दा मामिला सम्बन्धी प्रतिरक्षात्मक कार्य गर्ने ।

५.४. आन्तरिक प्रशासन शाखा

- मन्त्रालयको आन्तरिक प्रशासन, कार्यालय व्यवस्थापन, सरसफाइ र आवश्यक भौतिक व्यवस्था गर्ने ।
- आन्तरिक कर्मचारी प्रशासन, आन्तरिक कार्य विभाजन, हाजिरी, विदा, रमाना, पालो पहरा, खटनपटनको व्यवस्थापन गर्ने ।
- कार्यालय भवन, परिसर, सवारी साधनहरूको मर्मतसंभार तथा व्यवस्थापन गर्ने ।

- मन्त्रालयको आन्तरिक जिन्सी सामानको आपूर्ति तथा व्यवस्था, जिम्मा तथा रेखदेख, संभार, संरक्षण, निरीक्षण तथा प्रतिवेदन सम्बन्धी कार्यहरू गर्ने ।
- सम्पत्ती विवरण सम्बन्धी कार्य ।
- सुशासन सम्बन्धि कार्य ।
- पुस्तकालय व्यवस्थापन तथा ई- लाईब्रेरी संचालन ।

६. स्वास्थ्य आपतकालिन तथा विपद व्यवस्थापन इकाई

- स्वास्थ्य आपतकालिन तथा विपदको अवस्थामा स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सचिवालयको रूपमा कार्य गर्ने ।
- गृह मन्त्रालय अन्तर्गतको राष्ट्रिय विपद व्यवस्थापन केन्द्र लगायत अन्य सम्बन्धित निकायहरूसँग स्वास्थ्य क्षेत्रको सम्पर्क विन्दुको रूपमा कार्य गर्ने ।
- स्वास्थ्य आपतकालिन तथा विपदको अवस्थामा आकस्मिक चिकित्सकीय टोली परिचालन तथा इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखासँग समन्वय गरि द्रुत प्रतिकार्य गर्ने ।
- प्रदेश तथा स्थानीय तहसँग स्वास्थ्य आपतकालिन तथा विपदको अवस्थामा केन्द्रिय सम्पर्क विन्दुको रूपमा कार्य गर्ने ।
- आपतकालिन तथा विपदको अवस्थामा सहयोगि अन्तराष्ट्रिय निकाय, गैरसरकारी एवम् सरोकारवाला संघसंस्थाहरूसँग समन्वय गरि आवश्यक सहयोग परिचालन गर्ने ।
- आपतकालिन तथा विपदको अवस्थामा हब तथा स्याटेलाईट अस्पतालहरूबाट सेवा प्रवाह गर्न आवश्यक सहकार्य गर्न ।
- स्वास्थ्य आपतकालिन अवस्थाको सूचनाहरूलाई अभिलेखिकरण गर्ने ।
- मापदण्ड निर्धारण तथा क्षमता विकासका लागि इपिडिमियोलोजी तथा रोग नियन्त्रण महाशाखासँग सहकार्य गर्ने ।

५) स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयबाट प्रदान गरिने प्रमुख सेवाहरु

- औषधोपचार खर्च भुक्तानी
- जनगुनासो तथा उजुरी सुनुवाई
- निजी तथा गैर सरकारी स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार निर्माण तथा संचालन स्वीकृति
- निजी स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार संचालन / स्वीकृति र नवीकरण
- विपन्न नागरिक उपचार राहत सम्बन्धी कार्य
- जन आन्दोलन घाइते उपचार
- निजी स्वास्थ्य शिक्षण संस्थाको विधार्थीहरुलाई सरकारी अस्पतालमा प्रयोगात्मक अभ्यास सम्बन्धी कार्य
- स्वास्थ्य शिविर संचालन अनुमति सम्बन्धी कार्य
- विदेशमा उपचार गराउन
- विदेशी चिकित्साहरुलाई नेपाल मेडिकल काउन्सिल अस्थायी दर्ता , नवीकरण गर्न सिफारिस दिने सम्बन्धी कार्य
- कर्मचारीहरुको सरुवा
- बढुवा/ स्तरवृद्धि
- संगठन संरचना सर्वेक्षण
- विदेशी स्वयंसेवक र विशेषज्ञहरुलाई कार्य सहित र भिसाको लागि सिफारिस गर्ने
- एम्बुलेन्स आयातमा छुटको सिफारिश
- विदेशमा अध्ययन गर्ने जाने चिकित्सकहरुलाई आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउने

६) सेवा प्रदान गर्ने महाशाखा, शाखा र जिम्मेवार अधिकारी

६.१ नीति, योजना, तथा अनुगमन महाशाखा प्रमुख: डा. चुमनलाल दास

६.१.१ नीति तथा योजना शाखा प्रमुख: शालिक राम दाहाल

६.१.२ अनुगमन तथा मुल्यांकन शाखा प्रमुख: डा. अनु शाक्य

६.१.३ चिकित्सा सेवा, शिक्षा तथा अनुसन्धान शाखा प्रमुख : डा. सुनिता लम्साल

६.१.४ आयुर्वेद तथा वैकल्पिक चिकित्सा शाखा प्रमुख: डा. पुष्पराज पौडेल

६.२. गुणस्तर मापदण्ड तथा नियमन महाशाखा प्रमुख: डा. सरोज शर्मा

६.२.१ गुणस्तर, मापदण्ड तथा नियमन शाखा प्रमुख: ईश्वरी प्रसाद ढकाल

६.२.२ सूचना प्रविधि शाखा प्रमुख: सुरज प्रकाश अर्याल

६.३. जनसंख्या व्यवस्थापन तथा सूचना महाशाखा प्रमुख: हेमराज सुवेदी

६.३.१ जनसंख्या व्यवस्थापन तथा सूचना शाखा प्रमुख: झविन्द्र पाण्डे

६.३.२ लैंगिक समता तथा सामाजिक समावेशिकरण शाखा प्रमुख: चन्द्रकला वली

६.४. स्वास्थ्य समन्वय महाशाखा प्रमुख: डा. भीम प्रसाद सापकोटा

६.४.१ प्रादेशिक तथा स्थानीय स्वास्थ्य समन्वय शाखा प्रमुख: विशाल सुवेदी

६.४.२ बहुक्षेत्रीय समन्वय शाखा प्रमुख: डा. समीर कुमार अधिकारी

६.४.३ विकास, सहायता समन्वय शाखा प्रमुख: डा. गुण निधि शर्मा

६.४.४ सार्वजनिक सूचना समन्वय शाखा प्रमुख: डा. भक्त बहादुर के.सी.

६.५. प्रशासन महाशाखा प्रमुख: दिवस आचार्य

६.५.१ कर्मचारी प्रशासन शाखा प्रमुख: पर्व प्रसाद सापकोटा

६.५.२ आर्थिक प्रशासन शाखा प्रमुख: गोपिचन्द्र भण्डारी

६.५.३ कानून शाखा प्रमुख: गोपीकृष्ण रेग्मी

६.५.४ आन्तरिक प्रशासन शाखा प्रमुख: मित्र प्रसाद घिमिरे

६.६ स्वास्थ्य आपतकालिन तथा विपद व्यवस्थापन इकाई प्रमुख: डा. प्रकाश बुढाथोकी

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको प्रवक्ता : डा. प्रकाश बुढाथोकी

६.७ गुनासो व्यवस्थापन इकाई प्रमुख:

७. सेवा प्राप्त गर्न प्रकृया र दस्तुर

प्रदान गरिने सेवाको विवरण	प्रक्रिया	दस्तुर
---------------------------	-----------	--------

औषधोपचार खर्च भुक्तानी	मं. प. वाट निर्णय भई आएपछि अर्थ मन्त्रालयबाट म. ले. लि.का.वाट निकास प्राप्त हुने	निःशुल्क
जनगुनासो तथा उजुरी सुनुवाई	प्रचलित ऐन नियम अनुसार	ऐन नियम बमोजिम
निजी तथा गैर सरकारी स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार निर्माण तथा संचालन स्वीकृति	स्थलगत अनुगमन प्रतिवेदन	निःशुल्क
निजी स्वास्थ्य संस्थाको पूर्वाधार संचालन /स्वीकृति र नवीकरण	टिप्पणी उठान गरि पेश गर्ने, स्वीकृत भएपछि पत्र दिने, अभिलेख राख्ने	निःशुल्क
विपन्न नगरिक उपचार राहत सम्बन्धी कार्य	सम्बन्धित अस्पतालमा सिफारिश गर्ने	निःशुल्क
द्वन्द तथा जनआन्दोलन घाइते उपचार	सम्बन्धित अस्पतालमा सिफारिश गर्ने	निःशुल्क
निजी स्वास्थ्य शिक्षण संस्थाको विध्यार्थिहरुलाई सरकारी अस्पतालमा प्रयोगात्मक अभ्यास सम्बन्धी कार्य	छलफल बैठक तथा लिखित कारवाही	निःशुल्क
स्वास्थ्य शिविर संचालन अनुमति सम्बन्धी कार्य	आवश्यक कागजात प्राप्त भए पश्चात निर्णय गरि सम्बन्धित संस्थालाई अनुमति दिईने	निःशुल्क
विदेशी चिकित्साहरुलाई नेपाल मेडिकल काउन्सिल अस्थायी दर्ता , नवीकरण गर्न सिफारिश दिने सम्बन्धी कार्य	आवश्यक कागजात प्राप्त भए पश्चात टिप्पणी उठान गरि स्वीकृति पश्चात नेपाल मेडिकल काउन्सिलमा सिफारिश दिने	निःशुल्क
विदेशमा उपचार गराउन No Objection Letter	शाखामा निवेदन	निःशुल्क
कर्मचारीहरुको सरुवा	१. निजामती सेवाका कर्मचारीहरुको भाद्र महिना	निःशुल्क

	२. स्वास्थ्य सेवाका कर्मचारीहरुको अन्तर विभाग सरुवा (आश्विन र फागुन महिना)	
बढुवा-स्तरवृद्धि	स-प्रमाण निवेदन दिएकोमा छानविन गरि बढुवा सूची प्रकाशन	निःशुल्क
पूर्व विभागीय सहमति	प्रचलित ऐन/नियममा व्यवस्था भए अनुसारको प्रकृया पुरा गरि सम्बन्धित निकायबाट स्पष्ट राय सहितको टिप्पणी उठान भई तालुक कार्यालय हुँदै मन्त्रालयमा पेश हुने	निःशुल्क
संगठन संरचना सर्वेक्षण	जिल्ला परिषदको निर्णय सहित सम्बन्धित कार्यालयबाट अनुरोध भै आएमा	निःशुल्क
विदेशी स्वयंसेवक र विशेषज्ञहरुलाई कार्य सहित र भिसाको लागि सिफारिश गर्ने	शाखामा निवेदन	निःशुल्क
एम्बुलेन्स आयातमा राजश्व छुटको सिफारिश	शाखामा निवेदन	निःशुल्क
विदेशमा अध्ययन गर्ने जाने चिकित्सकहरुलाई आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउने	शाखामा निवेदन	निःशुल्क

८. निर्णय गर्ने प्रकृया र अधिकारी:

कामको स्वरूप र प्रकृति अनुसार शाखा अधिकृत, शाखा प्रमुख, महाशाखा प्रमुख, अतिरिक्त सचिव, सचिव र माननीय मन्त्री।

९. निर्णय उपर उजुरी सुन्ने अधिकारी:

सचिव, स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

१०. सम्पादन गरेको कामको विवरण: यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण अनुसूचीमा राखिएको छ ।

११. सूचना अधिकारीको नाम र पद:

सूचना अधिकारी : डा. भक्त बहादुर के.सी., बरिष्ठ स्वास्थ्य शिक्षा प्रशासक

१२. ऐन, नियम, विनियम वा निर्देशिकाको सूची

- जनस्वास्थ्य सेवा ऐन, २०७५
- जनस्वास्थ्य सेवा नियमावली २०७७
- सुरक्षित मातृत्व तथा प्रजनन् स्वास्थ्य अधिकार ऐन, २०७५
- राष्ट्रिय स्वास्थ्य बीमा ऐन, २०७४
- मानव अंग प्रत्यारोपण (नियमित तथा निषेध) ऐन, २०७२ (२०५५को संशोधन)
- सूर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) ऐन, २०६८
- सूर्तिजन्य पदार्थ (नियन्त्रण र नियमन गर्ने) नियमावली, २०६८
- स्वास्थ्यकर्मी तथा स्वास्थ्य संस्थाको सुरक्षा सम्बन्धी ऐन, २०६६
- पाटन स्वास्थ्य विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ऐन, २०६४
- चिकित्सा विज्ञान राष्ट्रिय प्रतिष्ठान ऐन, २०६३
- शहिद गंगालाल राष्ट्रिय हृदयकेन्द्र ऐन, २०५७
- नेपाल फार्मसी परिषद ऐन, २०५७
- नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद नियमावली, २०५६
- नेपाल स्वास्थ्य सेवा नियमावली, २०५५
- मानव शरीरको अंग प्रत्यारोपण (नियमित तथा निषेध) ऐन, २०५५
- वी.पी. कोइराला मेमोरियल क्यान्सर अस्पताल ऐन, २०५४
- नेपाल स्वास्थ्य सेवा ऐन, २०५३
- नेपाल नर्सिङ परिषद ऐन, २०५२
- आमाको दुध लाई प्रतिस्थापन गर्ने वस्तु (विक्रि वितरण नियन्त्रण) नियमावली, २०५१
- आमाको दुधलाई प्रतिस्थापन गर्ने वस्तु (विक्रि वितरण नियन्त्रण) , २०४९
- वी.पी.कोइराला स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान ऐन, २०४९
- नेपाल स्वस्थ्य अनुसन्धान परिषद ऐन, २०४७
- नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद ऐन, २०४७
- आयुर्वेद चिकित्सा परिषद् ऐन, २०४५
- औषधीस्तर नियमावली, २०४३
- औषधी उत्पादन संहिता, २०४१

- औषधी जाँचबुझ तथा निरीक्षण नियमावली, २०४०
- औषधी दर्ता नियमावली, २०३८
- औषधी परामर्श परिषद् औषधी सल्लाहकार समिति गठन नियमावली, २०३७
- औषधी ऐन, २०३५
- नेपाल मेडिकल काउन्सिल नियमावली, २०२४
- बिफर नियन्त्रण नियमावली, २०२३
- बिफर नियन्त्रण ऐन, २०२०
- संक्रामक रोग ऐन, २०२०
- नेपाल मेडिकल काउन्सिल ऐन, २०२०
- खोप ऐन, २०२०

नीति, निर्देशिका, कार्यक्रमहरू तथा कार्ययोजनाहरू:

- राष्ट्रिय स्वास्थ्य नीति, २०७६
- आन्तरिक नियन्त्रण निर्देशिका २०७५ ,
- मेडिको लिगल सेवा निर्देशिका २०७५ ,
- स्वास्थ्य क्षेत्रको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकरण रणनीति २०७५ ,
- एम्बुलेन्स सेवा सञ्चालन निर्देशिका २०७३ ,
- विपन्न नागरिक उपचार कोष निर्देशिका , २०७३
- नागरिक राहत २०७३ ,
- स्वास्थ्य संस्था स्थापना , २०७३
- अस्पताल फार्मसी निर्देशिका , २०७२
- राष्ट्रिय रक्तसंचार नीति, २०७१
- राष्ट्रिय स्वास्थ्य बीमा नीति, २०७१
- सूतिजन्य पदार्थ नियन्त्रण तथा नियमन निर्देशिका, २०७१
- सूतिजन्य पदार्थको प्याकेटमा चित्र र सन्देश अंकित निर्देशिका , २०८१
- विस्तारित अस्पताल सेवा सञ्चालन तथा ननप्राकिटस भत्ता कार्यसञ्चालन निर्देशिका, २०७१
- मुख स्वास्थ्य नीति, २०८२
- राष्ट्रिय जनस्वास्थ्य प्रयोगशाला नीति, २०६९
- राष्ट्रिय स्वास्थ्य सञ्चार नीति, २०६९

- सुरक्षित गर्भपतन सेवा प्रक्रिया, २०६०
- नसर्ने रोगहरू पहिचानका लागि एक महिने अभियान सञ्चालन निर्देशिका, २०८१
- विद्यालय स्वास्थ्य तथा नर्सिंग सेवा निर्देशिका, २०८१
- जलनको सघन उपचार सेवा विस्तार गर्ने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८१
- जनस्वास्थ्य आपतकाल व्यवस्थापन निर्देशिका २०८२
- स्वास्थ्य आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र संचालन कार्यविधि २०८२
- आन्तरिक नियन्त्रण कार्यविधि २०८२

१३. आम्दानी खर्च तथा आर्थिक कारोबार सम्बन्धी अद्यावधिक विवरण:

यस जानकारी अनुसूची १ मा रहेको छ ।

४.स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको वेबसाइटको विवरण:

यस स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको वेबसाइट

१५. स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयले सन्चालन गरेका कार्यक्रम र सो को प्रगति प्रतिवेदन:

अनुसूचि १ मा उपलब्ध छ ।

१६. स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको सूचनाहरू अन्यत्र प्रकाशन भएका वा हुने भएको भए सोको विवरण

- <https://mohp.gov.np/>
- <https://www.facebook.com/mohpnep>
- https://x.com/mohp_nepal

Viber: Swastha Suchana by MoHP, Nepal

१७. अनुसूचि १- सम्पादन गरेका कामहरूको विवरण

प्रादेशिक तथा स्थानीय स्वास्थ्य समन्वय शाखाको आ.व. २०८२/८३ को कार्तिक, मंसिर र पुस महिनाको प्रगती विवरण:

सि.न	सम्पादित मुख्य मुख्य क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरू (कार्तिक, मंसिर, पुस)
१.	स्वास्थ्य विषयगत समितिको बैठकमा पेश गर्नुपर्ने एजेण्डा माग गरी सोही एजेण्डा सहित समितिको पाँचौ बैठक सम्पन्न भएको ।
२.	भारतीय सहयोगमा सञ्चालित विभिन्न स्वास्थ्य संस्था तथा अस्पतालहरू सञ्चालनको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहहरूसँग समन्वय गरिएको ।
३.	नेपालको स्वास्थ्य जनशक्ति सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति, २०७७/०७८-२०८६/८७ कार्यान्वयनका लागि दुई दिने प्रादेशिक कार्यशाला गोष्ठी सम्पन्न भएको ।
४.	सातै प्रदेशका स्वास्थ्य निर्देशनालय तथा स्वास्थ्य सम्बद्ध मन्त्रालयहरूलाई प्रदेश अन्तर्गतका आधारभूत अस्पतालको संख्या एकिन गरी पठाउन सम्बन्धमा पत्राचार गरिएको ।
५.	चिकित्सा शिक्षा आयोग र स्वास्थ्य सँग सम्बद्ध विभिन्न परिषदहरू लगायतको उपस्थितिमा स्वास्थ्य जनशक्ति उत्पादन तथा प्रक्षेपण र लाइसेन्सिङ्ग लगायतका विविध विषयमा पैरवी तथा समन्वय गरिएको
६.	समय/समयमा विभिन्न प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूबाट प्राप्त हुन आएका व्यवस्थापकिय तथा प्राविधिक समस्या समाधानार्थ सहजीकरण र समन्वय गर्ने गरिएको ।
७.	संघ प्रदेश र स्थानीय तहमा स्वास्थ्य सम्बन्धी विषयमा समन्वय र सहकार्यको लागि समय/समयमा अनलाइन बैठक सञ्चालन गर्ने गरिएको ।
८.	एक स्थानीय तह, एक जनस्वास्थ्य अधिकृत कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा समन्वय र सहजीकरण गरिएको
९.	"आधारभूत अस्पताल सञ्चालन मापदण्ड, २०८१" बमोजिम आर्थिक वर्ष २०८२/८३ देखि स्थानीय तहहरूमा सञ्चालन गर्न सकिने ५/१०/१५ शैयाका आधारभूत अस्पतालहरूको लागत संकलन कार्य सम्पन्न गरी पहिलो चरणमा सबै प्रदेशका ४८ वटा आधारभूत अस्पताल तथा अन्य स्वास्थ्य संस्थाको बजेट तथा सामग्री उपलब्ध गराउने कार्यका लागि विवरण अध्यावधिक गरिएको ।
१०.	देशभरका स्थानीय तह प्रदेश र केन्द्रसहितको प्रतिनिधित्व हुने गरी सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूलाई सम्मान कार्यक्रम सम्पन्न भएको ।
११.	राष्ट्रिय महिला सामुदायिक स्वयंसेविका दिवस , २०८२ मनाउने सम्बन्धमा प्रदेश तथा स्थानीय तहहरूमा पत्राचार गरिएको ।
१२.	NJAR को TWG समितिमा रही कार्य गरेको ।
१३.	नेपालको स्वास्थ्य जनशक्ति सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति, (२०७७।०७८-२०८६।०८७) बमोजिमको प्राविधिक कार्य समुहको बैठक सम्पन्न भएको ।
१४.	नसर्ने रोगहरूको स्कनिङ्ग अभियान कार्यक्रम चालु आ.व.को माघ महिनामा सञ्चालन गर्नेगरी स्वास्थ्य विषयगत समितिको बैठकबाट निर्णय भएको हुँदा सोहि अनुसार गर्ने सम्बन्धमा प्रदेश तथा सङ्घीय मामिला तथा सामान्य प्रशासन मन्त्रालय मार्फत स्थानीय तहहरूमा पत्राचार गरिएको ।

स्वास्थ्य समन्वय महाशाख अन्तर्गतको सार्वजनिक सूचना समन्वय शाखाको आव २०८२/८३ को दोस्रो त्रैमासिक (कार्तिक, मंसिर र पौष महिनामा) सम्पदित मुख्य मुख्य काम

१. सूचनाको हक अन्तर्गतका सूचनाका विवरण

विवरण	माग संख्या	सूचना प्रदान गरिएको संख्या	कैफियत
सूचनाको हक अन्तर्गतका सूचनाका माग	६	६	

२. हेल्लो हेल्थ मार्फत गुनासो व्यवस्थापन इकाइमा संकलन तथा सम्बोधन भएका गुनासाहरु

विवरण	जम्मा गुनासा संख्या	फर्च्यौट	कैफियत
हेल्लो हेल्थ (कल सेन्टर भाइवर, हाट्सअप, ट्विटर, फेसबुक इमेल फोन लगायत मार्फत	२७९	२७९	

३ सामाजिक सञ्जाल तथा सञ्चार व्यवस्थापन:

- स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयको आधिकारिक फेसबुक र ट्विटर मार्फत मन्त्रालयका दैनिक गतिविधिहरूको निरन्तर जानकारी गराइएको।
- आम नागरिकको स्वास्थ्य सचेतनाका लागि विभिन्न सूचना, सन्देश र सामग्रीहरू सामाजिक सञ्जाल मार्फत निरन्तर प्रवाह गरिएको।

४. सम्पर्क तथा समन्वय:

- स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालय र अन्य विषयगत मन्त्रालयहरूका साथै स्वदेशी तथा वैदेशिक निकायहरूसँग निरन्तर सञ्चार सम्पर्क र समन्वय गरिएको।
- आम नागरिकका जिज्ञासा तथा गुनासाहरू टेलिफोन मार्फत प्रत्यक्ष रूपमा लिने र सम्बन्धित महाशाखा/निकायसँग समन्वय गरी तत्काल सम्बोधन गर्ने गरिएको।

कानून शाखाबाट आ.व. २०८२/०८३ को दोस्रो त्रैमासिक कार्तिक, मंसिर र पौष महिनामा)
सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू:

- मन्त्रालयका मा. मन्त्रीज्यू, सचिवज्यू, मन्त्रालय समेतलाई विपक्षी बनाई दायर भएका मुद्दाको लिखित जवाफ प्रतिउत्तर तयार गरी सरकारी वकिल कार्यालयमार्फत दर्ता गरेको।
- विभिन्न महाशाखा, शाखाबाट माग भएको कानूनी राय सुझाव दिएको।
- स्वास्थ्य सम्बन्धी केही नेपाल ऐनलाई संशोधन गर्न बनेको अध्यादेश, २०८२ को मस्यौदा गरी महान्यायाधिवक्ताको कार्यालय, अर्थ मन्त्रालय र कानून, न्याय तथा संसदीय मामिला मन्त्रालयसमेतको राय सहमति लिई मन्त्रिपरिषद्मा प्रस्ताव पेस गरेको।

जनसङ्ख्या व्यवस्थापन महाशाखा:

जेसी शाखा

१. स्वास्थ्य क्षेत्रको कार्यस्थलमा हुने यौनजन्य दुर्व्यवहार तथा विभेदपूर्ण व्यवहार अन्त्यका लागि आचारसंहिता निर्माण गर्ने

प्रयोजनका लागिशाखाले आचारसंहिताको मस्यौदा तयार पारी प्राविधिक समितिको पहिलो बैठक सम्पन्न भएको।

२. एकद्वार संकट व्यवस्थापन केन्द्र स्थापना तथा सख्ालन निर्देशिका परिमार्जनका लागि मन्त्रालयलेमस्यौदा तयार पारी

प्राविधिक समितिको पहिलो बैठक सम्पन्न भएको।

३. लैङ्गिक हिसा विरुद्धको १६ दिने अभियानका क्रममा काठमाडौं उपत्यकाका विभिन्न ६ स्थानमा डिजिटल डिस्प्ले बोर्डमार्फत्

१६ दिनसम्म लैङ्गिक हिसाविरुद्धका सन्देशमूलक सामग्रीहरू प्रसारण गरिएको।

४. जन्मदर्ता व्यवस्थापन प्रणाली(BRMS) संचालन गर्न स्वास्थ्य तथा जनसङ्ख्या मन्त्रालयको Website मा सूचना प्रकाशन

गरी देश भरीका स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई आह्वान गरिएको र सोही बमोजिम हालसम्म २१ वटा स्वास्थ्य संस्थाहरूलाई उक्त

प्रणाली संचालनको लागि User ID र Password प्रदान गरिएको।

जनसङ्ख्या व्यवस्थापन तथा सूचना शाखा:

१. राष्ट्रिय जनसङ्ख्या नीति, २०८२ सार्वजनिकरण तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम पाँच प्रदेश(कोशी, लुम्बिनी, बागमती, गण्डकी

र सुदूरपश्चिम प्रदेश) मा सम्पन्न।

२. मृत्यु दर्ता व्यवस्थापन प्रणाली(DRMS) सञ्चालनको लागि महाशाखाको वार्षिक कार्यक्रमबाट कोशी प्रदेशको स्वस्थ

मन्त्रालयलाई रु ४९ लाख वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको।

३. राष्ट्रिय जनसङ्ख्या नीति, २०८२ मा व्यवस्था भएको राष्ट्रिय जनसङ्ख्या निर्देशन तथा समन्वय समितिमा दुई जना बिज्ञ

सदस्य मनोनयन गरिएको।

४. जन्मदर्ता व्यवस्थापन प्रणाली(DRMS) सम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षण कार्यक्रम नेपालगंजमा सम्पन्न भएको।

५. जन्मदर्ता व्यवस्थापन प्रणाली(DRMS) र मृत्यु दर्ता व्यवस्थापन प्रणाली(DRMS) सम्बन्धी कार्यविधि तर्जुमा अन्तिम चरणमा

रहेको।

नीति योजना तथा अनुगमन महाशाखा दोस्रो त्रैमासिकमा सम्पन्न भएका क्रियाकलापहरू:

अनुगमन तथा मूल्याङ्कन शाखा:

१. मिति २०८२/०८/१२ गते आ.व. २०८१/०८२ मा सञ्चालित कार्यक्रमहरूको वार्षिक समीक्षा र वार्षिक समीक्षा पूर्व तयारी

कार्यक्रम सम्पन्न भएको।

२. मिति २०८२/०९/०१ मा मन्त्रालयस्तरिय विकास समस्या समाधान उपसमितिको बैठक सम्पन्न भएको।

३. मिति २०८२/०९/०६ मा मन्त्रालयस्तरिय विकास समस्या समाधान उपसमितिको बैठक सम्पन्न भएको।

४. प्रत्येक महिनाको ७ गतेभित्र प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रीपरीषद्को कार्यालयमा वार्षिक कार्ययोजना (Milestone) को

प्रतिवेदन गरेको ।

नीति

१. देशका विभिन्न आन्दोलन, द्वन्द तथा प्राकृतिक प्रकोपका घाईतेहरूलाई औषधी उपचार गरे वापत अस्पतालहरूलाई

शोधभर्ना दिने सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२ स्वीकृत

२. समुदायमा आधारित रोग निगरानी निर्देशिका २०८२ स्वीकृत ।

३. राष्ट्रिय खानेपानी गुणस्तर निगरानी निर्देशिका २०८२ स्वीकृत ।

योजना

१. छात्रवृत्ति करारमा कार्यरत चिकित्सक तथा स्वास्थ्य कर्मीहरूलाई विभिन्न स्वास्थ्य संस्थामा रु ३६ करोड निकाशा ।

२. संधिय तथा प्रदेश स्तरका कार्यालयहरूमा नपुग एवं फाजिल कर्मचारिहरूकोलागि रु २२ करोड निकाशा ।

३. निर्माण सम्पन ५/१०/१५ शैया अस्पताल मा अनुदान दिनु पूर्व २३ अस्पतालको अनुगमन भएको ।

४. निर्माणाधिन ५१०/१५ शैया अस्पतालको शोधभना अनुदान रु ९१ करोड भुक्तानीका लागि निकाशा । पाल

आयुर्वेद तथा बैकल्पिक चिकित्सा शाखा:

१. बालबालिकाका लागि स्वर्णबिन्दु प्राशान कार्यक्रम संचालन निर्देशिका २०८२ स्वीकृत ।

चिकित्सा सेवा शिक्षा तथा अनुसन्धान शाखा

१. सरकारी स्वास्थ्य संस्थाका करार सेवामा कार्यरत जनशक्तिको जोखिम भत्ता सम्बन्धी टिप्पणी पेश भएको।

२. नेपाल स्वास्थ्य व्यवसायी परिषद् ऐन, २०५३ को सदस्य थप तथा मनोनयन गर्ने सम्बन्धमा कानून, न्याय तथा संसदिय

मामिला मन्त्रालय र निर्वाचन आयोगमा रायको लागि पेश भएको।

३. भरतपुर अस्पताल विकास समितिमा अध्यक्ष मनोनयन गरिएको।

४. नेपाल नर्सिङ्ग परिषद्को अध्यक्ष र सदस्यहरू मनोनयन गरिएको।

५. राप्ति स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको निमित्त उपकुलपति तोकीएको।

६. आयुर्वेद चिकित्सा परिषद् नेपालको पदाधिकारी मनोनयन गरिएको।

७. राष्ट्रिय चिकित्सा शिक्षा निपमावली, २०७७ संसोधनको लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयमा सुझाव

पठाईएको।

८. पाटन स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको शिक्षाधमक्ष नियुक्ति गरिएको।

१. राप्ति स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, दाङका रिक्त उपकुलपति पदमा नियुक्तिको लागि बैठक व्यवस्थापन सम्बन्धी फाईल

स्वीकृत गरेको।

१०. राप्ति स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, दाङका रिक्त उपकुलपति पदमा नियुक्तिको लागि सूचना प्रकाशन गरी दरखास्त

निवेदन संकलन गरेको।

११. "राप्ति स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको उपकुलपति नियुक्तिका लागि सिफारिस सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२" स्वीकृतिको

लागि सिफारिस समितिमा पेश गरेको।

१२. मानव अङ्ग प्रत्यारोपण विकास समितिमा कार्यकारी निर्देशक मनोनयन गरेको।

१३, अङ्ग प्रत्यारोपण समन्वय समितिको पदाधिकारी मनोनयन गरेको।

१४, राप्ति स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानको उपकुतपति मनोनयनका लागि सिफारिस समिति गठन गरिएको।

१५. स्वास्थ्य बीमा बोर्डको कार्यकारी निर्देशकको राजिनामा स्वीकृत गर्ने सम्बन्धी टिप्पणी उठान भएको।

क्र.सं	विषय	संख्या
१	MECEE-PG2026 परीक्षामा सहभागी सम्बन्धमा टिप्पणी तथा पत्र	५५
२	कामकाज गर्न खटाइएको सम्बन्धमा टिप्पणी तथा पत्र	५४
३	कामकाज सुरूवा सम्बन्धमा टिप्पणी तथा पत्र	३३
४	ओषधोपचार सम्बन्धमा	१७
५	मनोनयन सम्बन्धमा टिप्पणी तथा पत्र,	२१
६	करार सेवा पूरा नगरी राजस्व असुल गर्न शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय फाईल पठाईएको टिप्पणी तथा पत्र	६
७	श्री स्वास्थ्य सेवा विभाग, टेकुमा कामकाजको लागि खटाउत्त सिफारिस पत्र	१०
८	अन्य विभिन्न पत्राचार	६५

बैदेशिक सहायता समन्वय शाखा आ.व. २०८२/८३ को दोस्रो त्रैमासिक (कार्तिक, मङ्सिर र पुस) मा सम्पादित मुख्य मुख्य कार्यहरू:

- विभिन्न ३५ वटा संस्थाहरूले आयात गर्ने स्वास्थ्य सामग्री तथा उपकरणहरूको भन्सार महसुल छुटका लागि आवश्यक सिफारिस गरेको ।
- सात (७) वटा संस्थाहरूको स्वास्थ्य सामग्री आयात भन्सार सहजीकरण गरेको ।
- बहुक्षेत्रीय समन्वय शाखाको आ.व. २०८२/८३ को कार्तिक, मंसिर र पुस महिनाको प्रगती विवरण:

सि.न	सम्पादित मुख्य मुख्य क्रियाकलाप तथा कार्यक्रमहरू (कार्तिक, मंसिर, पुस)
१.	विभिन्न मन्त्रालय, निकाय, विभागबाट प्राप्त पत्रको जवाफ पठाउने र सम्बन्धित निकायमा आवश्यक समन्वय सहजीकरण गर्ने गरेको ।
२.	अस्पताल तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूले नेपालसरकारबाट राजस्व छुट प्राप्त गरी पैठारी गरेका औजार/उपकरणहरूको सञ्चालन तथा सेवा प्रवाहको स्थितिको स्थलगत निरीक्षण/अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेश गर्न टोली गठन गरी कार्य अगाडी बढाईएको ।
३.	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय र सम्भव (Possible)को सहकार्यमा “ National CHW Symposium ” कार्यक्रममा सम्पन्न गरिएको ।
४.	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालयको नेतृत्व तथा IOM-IDF को सहयोगमा सञ्चालन गरिने ‘Nepal: Promoting Climate Resilient and Migrant Inclusive Health System to Address the Climate-Migration Health Nexus (CMHN)’ विषयक परियोजना कार्यान्वयनका परियोजना कार्यान्वयन समितिको गठन गरी कार्य अगाडी बढाईएको ।
५.	Migrant Health Service Package सहितको Standard operating Procedure (SOP) तयार पार्ने उद्देश्यले कार्यविवरण सहितको प्राविधिक कार्य समूह (TWG) गठन गरी कार्य अगाडी बढाईएको ।
६.	मानसिक सचेतना अभियान २०८२ सपन्न गर्नको लागि सम्बन्धित मन्त्रालय स्थानीय निकायसंग समन्वय सहजीकरण गरेको ।
७.	Pandemic Fund (SPEED) परियोजना कार्यान्वयन भईरहेको सन्दर्भमा त्यस अन्तर्गत Assessing Policy Implementation for Pandemic preparedness and early detection in Nepal: Identifying Challenges and solutions through Operational Research (SORT IT Program) क्रियाकलाप सम्बन्धी SORT-IT संचालनको लागि सहजीकरण गरेको ।
८.	विभिन्न निकायसंग Monsoon Preparedness Health Cluster सम्बन्धी विषयमा अनलाइन बैठक सञ्चालन गरिएको ।

[illegible][illegible]

Abstract

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
कायान्वय कोड नं : ३०००३४०१

म.लौ.प. कागम नं:२१७

बजेट उपशीर्षक नम्बर:	क्रायोगना/कार्यक्रम नाम:	30000998	स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय

आर्थिक वर्ष: २०८२/८३
महिना: पुस

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्राथमिक तह छोट व्यहोने निकाय	द्वितीय तह छोट व्यहोने निकाय	यस मद्तिना सम्पत्को निकासा	यात मद्तिना सम्पत्को खर्च	यस मद्तिनाको खर्च	यस मद्तिना सम्पत्को खर्च	सेव्की बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
31122 भूमिती रवा अन्तर	1100001-जम्मा भावर	02-अन्तर (अन्तरगत काग)	१,४९८,०००.००	१,४९८,०००.००	१४०,०९६.००	१,३५८,९००.००	०.००	२,६६१,१००.००
			१,४९८,०००.००	१,४९८,०००.००	१४०,०९६.००	१,३५८,९००.००	०.००	२,६६१,१००.००
31123 भूमिती रवा भित्रवर्ष	1100001-जम्मा भावर	02-अन्तर (अन्तरगत काग)	१,४००,०००.००	१,४००,०००.००	०.००	१,४००,०००.००	०.००	८७०,१००.००
			१,४००,०००.००	१,४००,०००.००	०.००	१,४००,०००.००	०.००	८७०,१००.००
	जम्मा		१,४००,०००.००	१,४००,०००.००	१४०,०९६.००	१,२५९,९०४.००	०.००	३,९८८,१०४.००
31122 भूमिती रवा अन्तर	1100001-जम्मा भावर	02-अन्तर (अन्तरगत काग)	१,४००,०००.००	१,४००,०००.००	१४०,०९६.००	१,२५९,९०४.००	०.००	३,९८८,१०४.००
			१,४००,०००.००	१,४००,०००.००	१४०,०९६.००	१,२५९,९०४.००	०.००	३,९८८,१०४.००
	जम्मा		१,४००,०००.००	१,४००,०००.००	१४०,०९६.००	१,२५९,९०४.००	०.००	३,९८८,१०४.००

लक्ष्मण गवै :
 ज्ञान :
 पद :
 निमित्त :

पेस गर्भे :
नाम :
पद :
मिति :

प्रमाणित गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

1868 or 6

2155 696

20

Printed By: shreedhan@bhattara

Printed Date: Jan 29, 2026 02:34 PM

Page 1 / 1

कार्यालय कोड नं : ३७०००३५०१

सुर्खको फाँटबारी

उपस्थित नमः ३०००११६४

बैजेट उपशीर्षक नम्बर:	३७००११६४
जायोजना/कार्यक्रम नाम:	एनिकेयुन म्बायुन युवांशुन विभाग कार्यक्रम

आर्थिक वर्ष: २०८२/८३

महिना: पुस

[illegible]

महार गये :

the life

2

पेस गर्ने :

नामः

24

सुखि नमः

1000

11

Printed By: shreedhan@bhatnagar

Printed Date: Jan 29, 2026 02:35 PM

Page 1 / 1

मन्त्रालय

मन्त्रालय, काठमाडौं

स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
काठमाडौं कोड नं : ३७००३१०१
खर्चको फाँटबारी

बजेट उपतरीक नम्बर: ३७००३१०१
आवेदन/सार्वजनिक नाम: स्वास्थ्य क्षेत्र सुधार कार्यक्रम

अर्थिक वर्ष: २०८२/८३
महिना: पुस

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्रारम्भिक तह धोल खोलेने निकास	द्वितीय तह धोल खोलेने धुलाही विधि	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकास	यस महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	यस महिना सम्मको खर्च	पेस्की	पेस्की बाहेक खर्च रकम	बाँकी बजेट
31112 री स्वास्थ्य क्षेत्र विकास/प्रति	1100001-अन्तर काय	02-अन्तर (आन्तरिक काय)	१४,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१४,०००,०००.००
			१४,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१४,०००,०००.००
31122 केन्द्रीय स्वास्थ्य क्षेत्र	1100001-अन्तर काय	02-अन्तर (आन्तरिक काय)	६,४००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६,४००,०००.००
			६,४००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	६,४००,०००.००
31123 अन्तरिक्ष स्वास्थ्य क्षेत्र	1100001-अन्तर काय	02-अन्तर (आन्तरिक काय)	१,६००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,६००,०००.००
			१,६००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,६००,०००.००
31134 स्वास्थ्य सुधार/विकास/विशेष स्वास्थ्य क्षेत्र	1100001-अन्तर काय	02-अन्तर (आन्तरिक काय)	३००,०००.००	३०,१११.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	२६९,८८९.००
			३००,०००.००	३०,१११.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	२६९,८८९.००
31181 विभिन्न स्वास्थ्य क्षेत्र विकास/प्रति	1100001-अन्तर काय	02-अन्तर (आन्तरिक काय)	४,४००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४,४००,०००.००
			४,४००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	०.००	४,४००,०००.००
जम्मा			२६,०००,०००.००	३०,१११.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	२५,९६९,८८९.००
धोलखोलेने तहमा										
1100001-अन्तर स्वास्थ्य क्षेत्र			२६,०००,०००.००	३०,१११.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	२५,९६९,८८९.००
		02-अन्तर (आन्तरिक स्वास्थ्य क्षेत्र)	२६,०००,०००.००	३०,१११.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	२५,९६९,८८९.००
जम्मा			२६,०००,०००.००	३०,१११.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	०.००	३०,१११.००	२५,९६९,८८९.००

नयाँ गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

पेस गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

प्रमाणित गर्ने :
नाम :
पद :
मिति :

Scanned with CamScanner

Printed Date: Jan 29, 2026 02:34 PM

Page 1 / 1

मन्त्रालय

मन्त्रालय, काठमाडौं

मन्त्रालय तथा उपमहानगरपालिका
काठमाडौं, नेपाल : २०७०/०३/०१

खर्चको फाँटबारी

बजेट उपरोक्त नम्बर: ३७०००/१४३

आयोजना/कार्यक्रम नाम: स्वास्थ्य सेवा तथा स्वास्थ्य संरक्षण

आर्थिक वर्ष: २०७२/७३

महिना: पुस

खर्च/वित्तीय संकेत नम्बर / नाम	प्रारम्भिक तह	द्वितीय तह	अन्तिम बजेट	यस महिना सम्मको निकास	यस महिना सम्मको खर्च	यस महिनाको खर्च	पेस्की	पेस्की बाँकी बजेट
22291 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण तथा स्वास्थ्य संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22411 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22413 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22512 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22522 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22611 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22613 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
22711 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
26412 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
26422 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००
27213 स्वास्थ्य सेवा संरक्षण	1100001-स्वास्थ्य संरक्षण	01-स्वास्थ्य संरक्षण	१,०००,०००.००	०.००	०.००	०.००	०.००	१,०००,०००.००

Printed By: shreechandra@shreechandra.com

Page 1/2

स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद व्यवस्थापन इकाई:

स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद व्यवस्थापन इकाईबाट २०८२ साल कार्तिक देखि २०८२ पौष महिना सम्म सम्पादन गरेका कामको विवरण

१) मिति २०८२ भदौ २३ र २४ गते भएको जेनजी प्रदर्शनका क्रममा घाइते भएका व्यक्तिहरूको उपचार गरेका अस्पतालहरूबाट प्राप्त विवरण अनुसार जम्मा २५९९ घाइतेको विवरण गृह मन्त्रालयमा पठाइसकिएको छ। यसमध्ये कोशी प्रदेश: २२६; मधेश प्रदेश: ६०; बागमती प्रदेश: १९५२; गण्डकी प्रदेश: १३२; लुम्बिनी प्रदेश: १३३; कर्णाली प्रदेश: ६५; सुदूरपश्चिम प्रदेश: ६५ जना;

२) सोही प्रदर्शनका क्रममा घाइते व्यक्तिहरूको उपचारलाई सरल र सहज बनाउन प्रादेशिक स्वास्थ्य आपतकालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रहरू र उपचार गरेका अस्पतालहरूसँग नियमित सम्पर्क एवं समन्वय गरी घाइतेहरूको विवरण संकलन गरिएको छ। “देशका विभिन्न आन्दोलन, द्वन्द तथा प्राकृतिक प्रकोपका घाइतेहरूलाई औषधी उपचार गरेबापत अस्पताललाई सोधभर्ना सम्बन्धी कार्यविधि, २०८२” अनुसार २१ वटा अस्पतालबाट प्राप्त बीलअनुसार रु ४ करोड ४७ लाख ६९ हजार ५५६ र २ वटा व्यक्तिगत फाइल अनुसार रु ४ लाख २८ हजार ५६१ सोधभर्ना गर्नका लागि स्वास्थ्य सेवा विभाग, नर्सिङ तथा सामाजिक सुरक्षा महाशाखामा पठाइसकिएको;

३) एम्बुलेन्स सेवा निर्देशिका, २०८२ को संक्षिप्त अभिमुखिकरण तथा कार्यान्वयनका क्रममा देखिएका समस्याहरूको समीक्षा गर्न भर्चुअल माध्यमबाट बैठक मिति २०८२ पौष ६ गते सम्पन्न भएको;

४) विपद् तथा जनस्वास्थ्य आपतकालको अवस्थामा सहज रूपले औषधी तथा स्वास्थ्य सामग्रीको उपलब्धता सुनिश्चित गर्न स्वास्थ्य आपतकालीन तथा विपद् व्यवस्थापन इकाई (HEDMU)/HEOC र विश्व स्वास्थ्य संगठन नेपालको सहकार्यमा Emergency Medical Logistic Warehouse (EMLW)

कार्यविधिको मस्यौदालाई अन्तिम रूप दिन सातै प्रदेशका सम्बन्धित सरोकारवालासहित बैठक नेपालगञ्ज र काठमाडौंमा पौष महिनामा सम्पन्न भएको;

५) एम्बुलेन्स सेवा निर्देशिका, २०८२ बमोजिम राष्ट्रिय एम्बुलेन्स निर्देशक समिति तथा राष्ट्रिय एम्बुलेन्स व्यवस्थापन समितिको बैठक बसेको छ र विभिन्न ९ वटा स्वास्थ्य संस्थालाई एम्बुलेन्स खरिदमा राजस्व छुटको लागि सिफारिस गरिएको;